Sayı: 54

Amcabey

Avrupayı kurtarmak isteyen Papa:
— Tut kelin perçeminden

KURBAN BAYRAMINDA..

Kurban bayramı geldi, sulh-ü salâh içinde,
Birbirimizi candan, tebrik etmek lâzımdır.
Kazancı; harabedir, dünyanın sönmez kinde
Bizim gibi olup ta, kini atmak lâzımdır.

Faşizmin iflâsına, faşistler yuha çekti.
Rüzgâr oldu nasibi, çünkü fırtına ekti..
Benito diyebilse, her halde diyecekti;
Rejimi Türkler gibi, tam yaratmak lâzımdır.

Pervane uğultusu, mevsimleri güz eder.
Moskito, uçankale Berlini dümdüz eder.
Misilleme gayreti, geceyi gündüz eder.
Sulhsever olsak bile, tetik yatmak lâzımdır.

Neş'e içinde geçsin, bayramımız şen olsun.
Bizi kıskananların, gözüne toprak dolsun.
Kan istiyen kalemin, vicdanına yuh olsun!
Böyle biri var ise, toptan çatmak lâzımdır.

İnönü'müz sağ olsun, korkumuz yok cihandan.
Bizi korumaktadır, hem ateşten, hem kandan.
Ancak Türklük uğruna, destan yazarız, candan.
Aklı iflâs edene, hep, anlatmak lâzımdır.

Böyle sevinçli günde, «Türküm ne mutlu bana»
De! gez! eğlen ve dua et ebedi Atana.
Bütün halinle, şunu, anlat bütün cihana,
Yaşamanın tadını, burda tatmak lâzımdır.

Sarıçizmeliyim ben, neş'e saçmak hünerim
Bir sabun köpüğüne benzer, bütün kederim.
Yaşamak dâvasında, neş'e isimli erim,
Çünkü felâh istersen, gamı atmak lâzımdır.

SARIÇİZMELİ

● Saraçhanebaşı, Muammer Gercan:

— Geçenlerde gazetelerde okuduk, İstanbulun bazı semtlerinde terkos boruları ıslık çalıyormuş. Bunun sebebi nedir, merak ettim?..

A. — Susuzluk olsa gerek!.. Terkos idaresi suyu idareli dağıtmaz, halk ta idareli kullanmazsa boruların «yuha!» çağırdığını bile işitiriz!

● Beşiktaş, Sezai Çakış:

— «Saygısızlarla mücadele» edilmesi hakkında, ortada bir lâkırdı dolaşıyor. İyi ama mücadele etmek için şuna buna «sen saygısızsın!» demek te saygısızlık olmaz mı?..

A. — Tabiî olur, baylm, ama meşhur atalar sözüdür: «Edebi edepsizden öğren!»

● Ankara, Zerin Tefek:

— Kaloriferli bir apartmanın hangi katında oturmalı?..

A. — Nasreddin hocaya sormuşlar: Cenaze giderken tabutun sağında mı bulunmalı, solunda mı?.. Hoca merhum: İçinde bulunmayın da neresinde bulunursanız bulunun! demiş.

● Trabzon, Hilmi Basık:

— Her hafta mecmuanıza bir Ak'la Kara karikatürü koyuyorsunuz. Bir kaç sene evvel çıkan bu albümden ben de alamadığım için bu pek hoşuma gidiyor. Böylece albümü kazanmış oluyorum. Fakat anlıyamadığım bir nokta var: Bu «Ak'la Kara» dediğiniz tipler yalnız rekabeti mi temsil ediyorlar??..

A. — Biribirine zıt olan bu iki renk insan, yani ak ve kara, insanın içindeki rekabet ve kıskançlık duygularını canlandırmaktadırlar. Bu karikatür serileri de bu iki kötü hisse kapılan insanların kötü ve gülünç âkıbetlere uğradıklarını göstermektedir.

GELECEK SAYIMIZDA

Müsabakamızın neticesini ve hediye kazananların adlarını okuyunuz!

11 İlkkânun 1943

İDARE YERİ :
Gağaloğlu, Halkevi sokağı
CUMHURİYET Matbaası

Posta kutusu: İst. 555
Telefon : 24290

AMCABEY

CUMARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR
SİYASÎ MİZAH MECMUASI
Müessisi :
CEMAL NADİR GÜLER

Cilt: 3 – Sayı: 54

FİATI, HER YERDE
10
KURUŞTUR.

ABONE ŞARTLARI:
YURT İÇİ : Bir seneliği 500 Kş. Altı aylığı 250 »
YURT DIŞI : Bir seneliği 900 Kş. Altı aylığı 500 »

Dev Aynası

Bir tamim

Gazeteler, Maarif Vekilliğinin bir teşebbüsünü haber verdiler.

Vekillik, bütün valiliklere bir tamim göndererek, her yıl Ankarada açılan Devlet Resim ve Heykel sergisinden eser satın almak için Vilâyet ve Belediye bütçelerine 150 liradan aşağı olmamak üzere tahsisat konmasını istemiş ve bu suretle Güzel Sanatlar zevkinin bütün yurda yayılmasına çalışılmasını tavsiye etmiş.

İnkılâbımızın, vatandaşı «güzele, iyiye, doğruya» yöneltmekteki kırılmaz azminin pek yerinde ve zamanında bir belirtişi olan bu karardan ötürü Maarif Vekilimize teşekkür borçluyuz.

Ancak, bu devlet tamimi bizi, yazmadan geçemiyeceğimiz, bazı düşüncelere saldı:

En son marka bir Amerikan otomobili için bir elde bir kaç bin lira saymaktan çekinmiyen; Marmara kıyılarına, boğaz yalılarına renk renk, boy boy, biçim biçim villâlar dizmekten geri kalmıyan; müdürlük odasının yanına banyoyu, köşkünün salonlarına soğuk hava düzenini, apartmanının bir köşeciğine Amerikan barını kurmaktan kendini alamıyan; buz dolapsız mutfağa giremiyen, stilsiz masaya oturamıyan, likörsüz misafir ağırlıyamıyan; hülâsa güzel, iyi, doğru ve rahat yaşamanın, tek kelime ile «konfor» un tadını bilen bugünkü medeniyet lüpçüsü yeni zenginin ev odasını, daire salonunu göze hoş görünür bir şekilde süslemek için hâlâ devlet elinden tamim beklemesindeki ruh düşkünlüğünü düşündük.

Metresinin sırtına bir kürk, parmağına bir yüzük daha geçirebilmek için cüzdanını boşaltan varlıklı adamın, bir sanat eserine hâlâ beş para vermemek için direnmesindeki zevk iflâsını düşündük. Ve Maarif Vekilliğinin bu işi kesin bir kanunla değil de, sadece bir tamimle geçiştirmesine şaştık!

AMCABEY

AMCABEY
Sevgili okuyucularının
KURBAN
Bayramlarını kutlar, iyi günler diler

Mehmetçik — «Sulh olmaz ise kabza-i şemşir elimizde!»

ANKARADAN

● Tasviri Efkâr refikimiz Türk gazeteciliği acaba nasıl inkişaf edecek, diye meraka düşmüş. Eski ve yeni gazetecilere müracaat edip fikirlerini soruyor. Kimisi, patronların elli bin liraya makine alıp elli liraya muharrir kullandığına atıp tutuyor, kimisi içinden çıkılmaz fikirler döküyor. Bu arada Ankaradaki muharrirlere de bazı şeyler soruyorlar. Ben de Ankarada eski bir gazeteci ile konuştum. İsmi lâzım değil, bu zatın fikirlerini hülâsa edeyim de bakalım bu cevherleri yumurtlıyan başka birisi bulunur mu, bulunmaz mı?

Bu eski gazeteci dostum, Türk gazeteciliğinin yükselmesi için evvelâ patronların birleşmesini tavsiye ediyor. Patronlar birleşince ne olurmuş biliyor musunuz? Sermaye çoğalırmış, muharrirlere bol bol para verirlermiş, yirmi sene gazetecilik yapmış olan muharrire tekaüdiye de verebilirlermiş. O zaman kekâ!.. Herkes gazeteci olayım diye matbaalara koşarmış!.. Bana kalırsa bu da olmaz. Gazeteciliği yükseltmek ve o mesleğe rağbeti artırmak için yalnız bir çare vardır. Her gazete çalıştırdığı kimseleri gazetenin kârına bir yüzde ile bağlamalı, hissedar yapmalıdır. Tıpkı kooperatif gibi bir şey!.. Yirmi sene kârını saklatmalıdır. Tekaüt olurken de o parayı eline vermelidir. Amma sen diyeceksin ki «a Ankaralı amcam, yirmi sene az maaşla gıdasız kalıp ölüm haline gelen bir muharrire yirmi senenin sonunda verilen para neylesin?.» Öyle ama ailesine de bırakıp gidemez mi?.. Yine şükredelim ki, patronlar biriktirebildikleri paraları makinelere veriyorlar. Ya maazallah başka yerlerde israf etseler daha mı iyi olur?.. Hiç olmazsa memleketimize böylece modern baskı makineleri giriyor, güzel gazeteler çıkıyor.

● Şair Eşref merhuma bir gün İzmirde gazete çıkarmayı teklif etmişlerdi. İzmirde o zaman gazeteler az satılırdı. Muharrirleri de bedava idi. Hattâ bir muhbirle iş görmek kabil oluyordu. Eşref bütün bunları düşünerek:

«İzmirde bir ceride neşri, açlıkla ülfet etmiş fahri muharrir ister» diye kıt'alar yazmıştı. Nihayet «Dede Remzi» denilen zatla başbaşa verip haftalık (Edep yahu) mecmuasını çıkarmıştı. Eskiden vakti hali olanlar para alınadan yazı yazarlardı. Şimdi dünya acaipleşti. Hem yazıyorlar, hem de az para veriyorlar, diye söyleniyorlar. Doğrusu bu kadar da fazla!..

● Burada ihtikâr yoluna veya her hangi acaip bir yola sapmak istiyenleri Millî Korunma mahkemesi hemen yakalıyor. Geçenlerde kibrit satmıyan veya

(Arkası S. 11 de)

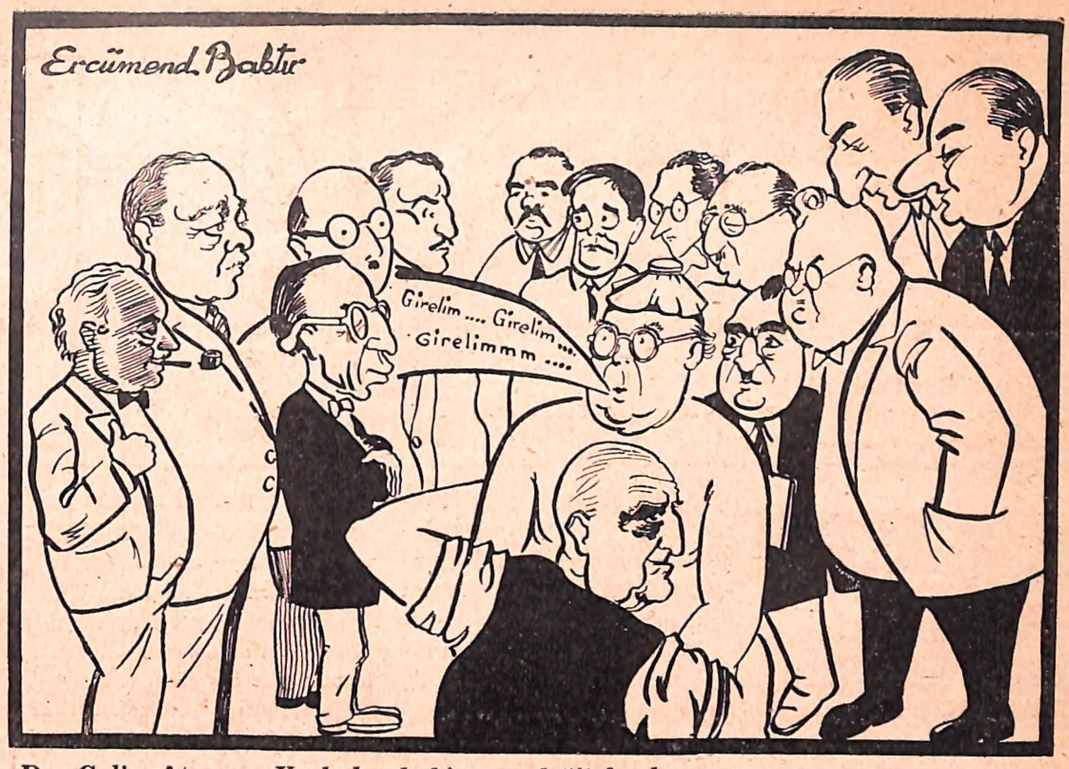

Dr. Galip Ataç — Korkulacak bir şey değil baylar !.. Vaktile geçirilmiş bir «Dahil harb» ın nüksedişi!..

Olsa...Ne olur?

Kahvehanesiz	kasaba!.
Kazıksız	alış veriş!..
Mantarsız	iskarpin!.
Barsız	şehir!..
Boyasız	kadın!..
Borçsuz	geçim!.
Ölümsüz	aşk!.
Rakısız	inhisar!.
Küfürsüz	tenkit!.
Kehlesiz	otel!..
Cöpsüz	kalorifer!..
Örümceksiz	kafa!..
«Ulan» sız	konuşma!

UYKUSUZ

BU KURBANDA :

Dalaverecinin dizleri kesildi!..

Sulhün ümidi kesildi!..

Alıcının nefesi kesildi!..

Tifüsün arkası kesildi!..

Kim Saklamış Onu Oraya?

Amcabeyi ziyarete gittim. Sabahleyin yanmamış kalorifere yakın koltuğuna oturmuş, başında takke, sırtında bir Şam hırkası kahvesini içiyordu. Pek neşeli değildi. Bu sempatik tombula da asık surat hiç yakışmıyor!..

— Hoş geldin dostum! Sana bir arpalı kahve yaptırayım.

— Teşekkür ederim Amcabeyciğim! Ben kahve içmem..

— Kahve değil yahu, arpa?

— Başkasının hakkını yemek de istemem. Sen bana biraz tatlı dil, güler yüz göster. Böyle neşesiz durmak sana yakışmıyor.

— Hayır dostum! İçerlediğim şu ki: Kumkapı taraflarındaki şu karne cürmünden Nahiye müdürü haberim yoktur demiş...

Bu nasıl olur Felek? Bir adamın burnunun dibinde binlerce karne çalınır da haberim yok denir mi? Bu ne gaflet!

— Müsaade et de Amcabeyciğim, size bir fıkra anlatayım! Malûm ya! Benderiz fıkrasız yapamam.. Hem öfkeniz geçer.. Hem...

— Hem de vakit geçer...

— Tam! Ben de onu diyecektim. Efendim eski zamanlarda ulemadan zengin bir zat hamama gitmiş. Malûm ya, bu gibi zatların belinde dıvıdi bulunurdu..

— Bizim dolma kalem taşımamız gbi..

— Güzel teşbih buyurdunuz Amcabeyciğim!.. Bu ulemadan zatın da bir gümüş diviti varmış. Soyunmuş, halvete girmiş.. Yıkanıp tekrar soğukluğa çıktığı zaman divitinin çalındığını görerek hamamcılara çıkışmış ve derhal diviti bulmalarını istemiş. Nüfuzluca birisi olmalı ki hamamcılar telâşlanmışlar ve her tarafı aramıya başlamışlar. Araştırmalar dışarıda bir netice vermemiş. Bu sefer hamamın içine girmişler. Bir de ne görsünler Amcabeyciğim.. Peştemalla dolaşan müşterilerden birinin arkasından mürekkep akıyor ve gezdiği yerde inc bir siyah çizgi çiziliyor!.. Derhal herifi yakalamışlar ve diviti bacaklarının arasından çıkarırlarken herif hiddetlenerek:

— Ben böyle eşek şakasına kızarım. Kim saklamış o diviti oraya? diye bilmemezlikten gelmiş.. Ne dersiniz Amcabeyciğim?.. Hiddetiniz biraz yumuşadı mı?

— Amcabey göbeğini hoplatarak güldü:

— Çok güzel, çok güzel. İşte ben de şakanın böylesine kızdım ya!..

B. Felek

Ev sahibi — Bana bak herif, çık evimden!.. Yoksa odalara kalorifer koydurur, canına okurum alimallah!..

Saz dönüşü — Aşkolsun şu tramvay idaresine doğ rusu!.. Bu bozuk yollarda yine de tramvay işletiyor!..

Hikâye :

FELSEFE DOKTORU!.

Yazan : PATAVATSIZ

Kompartiman arkadaşını merak ediyordu. Bu merakla çarçabuk yemeğini yedi. Lokantalı vagondan yataklı vagona koştu.

Nasıl merak etmesin?.. Bir seferinde yol arkadaşı gece yarısı kompartimanı terketmiş, koridorda sabahlamış; bir seferinde de sabahleyin kendisine çatmış, söylemediğini bırakmamıştı.

Bunların sebebi de malûm: Uyurken horlamak!.

Evet, uyurken müthiş horlardı. Kâh boğazlanan bir adamın, kâh böğüren bir dananın, kâh islim bırakan bir lokomotifin, kâh gargara yapan bir hastanın çıkardığı seslerle horlardı!

Bunu bildiği için, o gece yatak arkadaşı olacak bedbahtı merak ediyordu. Çok geçmeden öbür zat da sökün etti. Dazlak kafalı, dalgın bakışlı, gelişi güzel giyinmiş, ellilik bir adamdı, dudakları arasındaki kürdanı sol eline aldı, sağ elini vagon arkadaşına uzattı ve tanıştılar:

— Felsefe doktoru Edip Punç!.

— Avukat Muhtar Susmazoğlu!.

Biri alttaki yatağın kenarına, öbürü pençere dibindeki sedire oturdular. Şöyle bir gazeteleri karıştırdıktan sonra zelzelenin açıkta bıraktığı zavallılardan, Avrupa harbinden bahis açtılar. Derken içtimaî tenkitlere giriştiler. İktısadî olayları tartakladılar. Karne yolsuzluğuna dalıp çıktılar, nihayet mantar iskarpinle ahlâk meselesi arasında sustular!.

Saat de on biri bulmuştu. Artık yatmaktan başka yapılacak iş kalmamıştı. Avukatın yatağı üstte, felsefe doktorunun yatağı alttaydı. Felsefeci saygı edip beş on dakika dışarıda oyalandı. Avukat soyunup yatağına çıktı, yattı. Çok geçmeden felsefe doktoru da içeri girdi, kabirde soyunan bir meyit rahatsızlığile soyundu, yattı.

Henüz başını yastığa koymuş, lâmbanın düğmesine uzanmıştı ki avukat başını aşağıya uzattı:

— Affedersiniz dostum, dedi, sizden pek mühim bir ricam var...

— Estağfurullah, buyurun!.

— Bendeniz... Doğustan beri.. Geceleri.. Şey yaparım.. Yani horlarım! Bu yüzden rahatsız olmanızdan korkuyorum..

Alttaki hiç bir şey söylemeden dinliyordu:

— Tek yatak aradım, yok.. Bilmecburiye çift yatağa kaldım. Sizden ricam şu: Olabilir ki uykunuzun arasında benim horladığımı duyarsınız!. İnşallah duymazsınız ya.. Ne olur, ne olmaz.. İnsanlık hali bu!.. Şayet böyle bir ses duyarsanız, lûtfen bir ıslık çalıverin, bendeniz hemen uyanır, kendime gelirim! Maşallah uykum pek hafiftir!..

Ne yapsın biçare felsefe doktoru?. Bir defa olan olmuştu. Kazaya rızadan başka elinden ne gelirdi?.

— Zararı yok bayım, diye cevap verdi, yolculuk âleminde olur böyle şeyler!. Haydi Allah rahatlık versin!.

— Size de dostum!.

Lâmba söndü. Sesler kesildi!..

Sabahleyin gözünü açar açmaz, avukatın ilk işi aşağı sarkıp yol arkadaşına bir «Bonjur!» demek oldu. Fakat bir de ne görsün?. Yorgan bir köşeye fırlatılmış, yatak bumburuşuk ve bomboştu!.

Birden içi burkuldu, «Eyvah, diye söylendi zavallı adamı kaçırdık galiba!» Yataktan atladı, çarçabuk giyindi, yüzünü, gözünü yıkarken «Belki acıkmıştır da lokantaya gitmiştir!» diye düşündü. Ve koridora çıktı.

Tren bozkırların geniş virajlarını döne döne Ankaraya yaklaşıyordu. Bütün kompartimanlar kapalıydı. Yalnız garson koridorun ucundaki yatağını bozmakla meşguldü. Avukat: — Bonjur, diye seslendi, bizim arkadaş acaba lokantada mı?.

Garson ekşi bir suratla yüzüne baktı: — Sizin arkadaş mı? Bırakın şu münasebetsiz herifi!. diye elindeki yastığa bir yumruk aşketti!.

— Ne oldu?. Ne yaptı?

— Ne yapacak bayım, daha ne yapsın?. Saygısız herif, bütün gece yatmadı uyumadı, ıslık çaldı, durdu. Komşu yolcular şikâyet ettiler. Bilecikte indirip polise teslim ettik!. Deli midir, nedir?.

Avukat işin aslını birden anlayamadı galiba ki:

— Hay saygısız hay, diye başını salladı, herifçioğlu bir de felsefe doktoru olacak!.

Patavatsız

Fedakâr âşık !

Fedakâr âşık — Beni reddet ne sevgilim!.. Senin uğruna, kiralık ev aramıya bile hazırım!..

H. C. Y. — Eski bir usul ama, ferahlamak için başka çare yok!...

60 sene yaşıyan münekkit !

30 kere doğru söyler!..

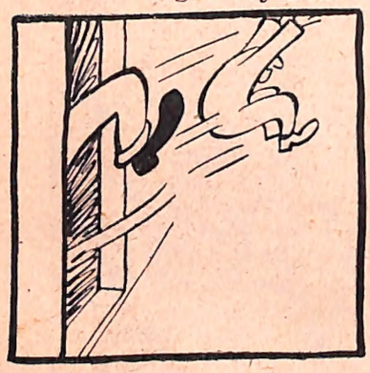

30 kere köyden koğulur!..

30 sene dünyayı çekiştirir!..

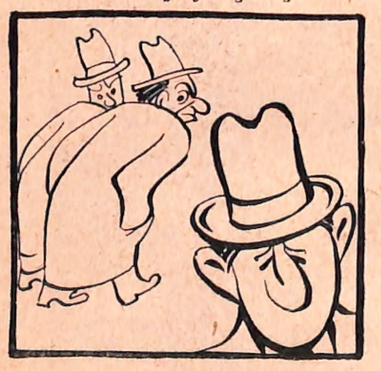

29 sene 364 gün hoşa gitmez!..

1 gün hoşa gider!..

Dünden, Bugünden:

Kurban Bayramı!

Bayram yaklaşınca İstanbulun belli başlı meydanları geçilemez hale gelirdi. Sürü sürü, yüzlerce, binlerce koyun.

Koyun diyorsak dişisi, marya nev'i değil; hepsi erkek, yani koç. Yedi sekiz aylık kuzu, bir yaşına varmış (toklu) da arada yok. En aşağı, anasından doğalı iki yılı geçmiş, (şişek) lik çağına girmiş mahlûklar. Çükü, şeriatça bu gibilerin kurban edilmesi caiz; ötekilerin gayri caizdir.

Az çok zihni uyanık, mantık sahibi olanların malûmudur ya, dinin kurban kesmeyi ortaya koyuşundan maksat fakir fıkarayı korumak. Kasaba iki kuruş verip yüz dirhem et almıya kudreti olmıyanların, hattâ köfteciye kırk para verip dört cızbız köftesi kursağına girmiyenlerin yılda bir kere olsun ol taamla ağızlarını tatlılandırmak. Açıkçası meram, sırf hayırdan ibaret.

Kurban bayramı geldi mi paralılar paçaları sıvar; nefsi azizine, karısına, çocuklarına, hattâ âhiretteki taallûkatına baş baş koç alır, cayır cayır kurban ettirirdi. Enseyi kat kat etmiş, göbeği şişirmiş, koç gibileşmiş şişkolar, Sırattan beni tahtaravandaki gibi rahat rahat geçirsinler diye en besli ve kuvvetlilerini seçerlerdi.

İçeride, çoktan tencerelere konmuş kavurmaların mis gibi kokusu; ızgaralara yatırılmış pirzolaların, ciğerlerin, böbreklerin dumanı etrafa yayılırken, dışarıda avucunu yalıyan yalıyana..

Kâşane, konak sahiplerinin hemen ekserisi aslan payını eve ayırır, 80 lik emektar dadıya veya bacıya mürüvveten kestirilmiş, derisi kemiğine yapışık, tazı gibi koyunun sol bedeninden avuç içi kadar parçacıklarla kapıda, en önde yer kapabilmişlerin gözlerini boyarlardı.

Geri kalanlara avaz avaz bağırtı:

— Paydos!.. Tükendi!.. Burası salhane de değil, kasaphane de değil!.. Haydi yallah, basın; kalabalık etmeyin!

«Bir zihniyet uğruna her gün binlerce insan kurban edilirken kurban bayramı da ne oluyor?» diyenler vardır belki ama, böyle, her yanda kan gövdeyi götürürken kendi köşesinde masum masum, koyun kanı akıtanlar her gün bayram etseler yeridir!..

Hem bu sırada kesilen kurbanların eski kurbanlardan daha çok makbule geçeceğine şüphe etmemelidir. Hele kurbanı götürüp Hava Kurumuna vermek gib güzel bir imkân da varken!..

Ancak, koyun fiyatlarının bir çoklarımızı bu şereften mahrum ettiğini de unutmıyalım. Pahalılık yüzünden, arife günleri evlerin bahçelerinden yükselen inceli, kalınlı koyun sesleri epey azaldı. Mahallelinin kulağı, ya bir, ya iki evden gelen koyun sesinde!.. Gözler, kurban kesilen evden gelecek yağlı parçada!..

Şehirlerin pahalılığı kadar, yaşayış tarzı da kurban kesimini tavsattı denebilir. Çoluk çocuğunun zar zor sığdığı yere bir de kurban getirip kesmiye imkân bulamıyan müslüman, ya bu geleneği feda etmeği, yahut da kurban parasını bir hayır kurumuna vermeyi tercih ediyor. Nasıl tercih etmesin ki, oturduğu apartmanda çukur kazıp kan akıtacak bir avuç avlu, kurbanı bacağından asıp yüzecek bir ağaç altı, hayvanın etini budunu paralıyacak enine boyuna bir mutfak yoktur. İyisi mi kurbanı, daha bayram gelmeden kapıya dikilen bekçiye teslim edivermek!.

Farzedelim ki ev, kurban kesmiye elverişli. Avlusu var, bahçesi var, mutfağında at oynat!.. Fakat bu sefer de mahallelide bir fiskos:

«Kurbanı o kesmiyecek te biz mi keseceğiz?.. Biz onun yerinde olsak, onun vurduğunu vursak koyun değil, deve keseriz!..»

Hakları da yok değil hani!.. Kilosu 220 ye satılan koyunun canlısını alıp kesmek, sevabına konu komşuya dağıtmak her baba yiğitin harcı değil doğrusu!.. Dedikoduya değer!

Bayram duası:
— Ömrün çok olsun oğlum!.. İnşallah benim kadar yaşarsın da şu İstanbul radyosunun tecrübesinin bittiğini görürsün!..

Baki kalan bu kubbede

KOÇ!..

Şair Fıtnat hanım, bir kurban bayramı arifesinde arabaya binerek kurban almıya gitmiş. Yolda Haşmete raslamış. Haşmet, devrinin ele avuca sığmıyan külhanilerinden, hemen söz atmış:

— Hanım nereye gidiyorsun?!

Fıtnat lâubali:

— Kurabnlık koç almıya! der.

— Aman sultanım, koça ne hacet, size ben kurban olayım!..

Fıtnat omuz silkmiş:

— İlâhi efendi!.. Sizin bir boynuzunuz kırılmış, kesmesi mekruhtur!..

Haşmet te kıs kıs gülerek:

— Üzülme hanım üzülme! demiş.. Kapınızdan girince bir gecede çatal çatal yenisi çıkar!..

BİR AÇ GÖZLÜ!..

On altıncı asır şairlerinden Edirneli Sâgarînin asıl adı Kazaz Alidir. Mey ve mahbubun aşiftesi idi, zamanında da sayılı bir şatranç ustasıydı. Kanunî süleyman devrinde yaşı seksene yakın olarak öldü. Hayatında iken hazırlattığı kabrinin baştarafına bir selvi fidanı, ayakucuna bir şeftali fidanı, sağ tarafına da bir badem fidanı diktirtmişti; mezar başına da şu kıt'ayı yazdırtmıştı:

Anın için mezarım üstünde
Ben bu eşcarı böyle vazettim,
Tâ gören sormadan bile halim
Bu cihan içre neyledim, nettim:
Bir boyu serv ve çeşmi bademin
Şeftalûsuna doymadım gittim!

Amcabey'in
Mizahî Romanı : 23

Banker Arif!

Yazan : İSERMET MUHTAR ALUS

Aman efendim ne tuhaflıklar, şaklabanlıklar. Karagözdeki, orta oyunundaki kocakarının, Zennelerin, Şetaret bacının, Razzakı zadenin, Arabın, Arnavutun, Acemin, Lâzın, Tussuz Bekirin, Frengin, aptalın ne taklitleri...

Hâza Hayali Kâtip Salih, Şair Ömer, Meddah Aşkı, Süruri mezarlarından çıkmışlar da ortaya gelmişler...

Nizameddin beyin, daha doğrusu Nizameddin efendinin karısı İfakat hanım kocası gibi İstanbullu, doğma büyüme Süleymaniyeli idi. Süleymaniyenin Sarı Beyazıt mahallesinde Hürmüz ebenin kızıydı.

Kocası ne kadar yakışıklı, neşeli, uysal bir kul çengi ise o inadına o kadar çehre ve boy bos züğürdü; aksi, geçimsiz, somurtkan. Ahlâkça da berbat mı berbat; eli maşalılardan. Çaçaron, şirret, edepsiz..

Kocasını son derece kıskandığından kadınlı, erkekli bir misafirliğe, böyle bir davete gitse peşinde kuyruk.

Banker Arifin köşküne birinci defa olarak ayak basan, evdekilerce yüzü ilk defa olarak görülen hanıma gelelim:

İsmi Bedriye idi. Üsküdarda oturan Süleyman beylerin komşusuydu. Komşusu diyorsak ötedenberi tanıdıkları, eski ahbapları değil. Mahalleye iki üç ay evvel taşınanlardan.

Çok girgin, görüşken, teklifsiz bir taze idi. Pek de beceriklilerdendi. Makbule hanımın bütün dikişlerini diktiği, yün kazaklarını ördüğü, hamamda saçına boya koyduğu, desturun muannit basurunu kendi tertibi ev ilâcile pirü pâk ettiği için kadının son derece gözüne girmiş, sevgisini kazanmıştı.

Bedriye taze dul, ehlinden yedi, sekiz sene evvel ayrılmış, otuzuna daha varmamıştı. Fakat çöpsüz üzüm değil. Taşrada, yatı mektebinde on yaşında bir kızı vardı.

Süleyman Bey karısına:

— Haydi hazırlan, Arif beye davetliyiz. Çoktandır ziyafetine konmadık. Kuzu dolmalarının, böreklerin, baklavaların âlâlarını yiyeceğiz!. deyince Makbule hanım:

— Bedriyanımı da berâber götürelim! demiş, kocası:

— Pek münasip olur. Malûm a, Banker zanpara heriftir. Kadını görünce daha keyfe gelir, ikramları katmerleştirir! cevabını vermiş. tazeyi yanlarına alıp getirmişlerdi.

Misafirlerini karşılama telâşile Bedriyenin ne mene kişi olduğunun farkına varmıyan Banker Arif, ceviz ağacının altında, hasır kanapeye herkesten önce çökmüş, yanına refiki şefiki Zihni beyi almış, ötekileri de öbür koltuklara oturtmuştu.

Öğle sıcağı bir taraftan, göbekliliği bir taraftan, göğsü kalaycı körüğü gibi inip kalkarken, birdenbire:

— Ulan Avadis!. Dudu karı. Kokona Maryola!. diye dana böğürür gibi bağırdı.

Şap şap el vururken, karşıdaki gözüne ilişti. Bir daha bağıracağı, el vuracağı esnada sesi yarıda, avuçları havada kaldı.

Bu yabancı misafir kadını öyle bir kaşa göze malikti ki medet Allah!. Dünyada müddeti ömründe bir eşine daha rastladıysa iki olsun.

Bu derece afallamasına şaşılır. Sık sık çıktığı Beyoğlunda, her gün bindiği Kadıköy vapurlarında, her akşam Suadiye gazinosunda güzellerin çeşit çeşidini görüyor. Ya plâjı neyliyelim?

Yalnız pazarları, yazıhanesinin tatil günleri değil, sabahları tıraşını olup, giyinip kuşanıp işine gitmeden evvel, ekseri sabah orayı boyluyor. Plâjın en yakınındaki taraçaya yan gelip vücutların türlü türlüsünü seyrediyor. **(Arkası var)**

BURSALI KIZ!

Saçları ipek gibi,
Bir Bursalı kız gördüm;
Güzeldi, bebek gibi,
Bir Bursalı kız gördüm!.

Ben onun gözlerine,
bakmakla doyınam yine;
Sanki bir çift kestane,
Bir Bursalı kız gördüm!.

Sevimliydi yaramaz,
Yüzüme güldü biraz;
Güvercin kadar beyaz,
Bir Bursalı kız gördüm!.

Ayrılmıştı eşinden,
Ben çok koştum peşinden
Teni krepdöşinden,
Bir Bursalı kız gördüm!.

KÜLHANİ

AK'LA KARA

Kurban kesiyorlar!..

KİRALIK SAHİFE

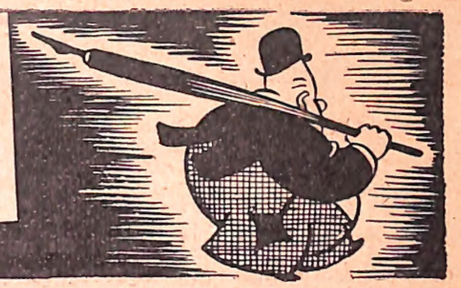

Bu haftanın kiracısı: Esat Mahmut KARAKURT

YAMYAM BİR KIZ SEVDİM!..

Karacaları, geyikleri diri diri parçalıyan kız! — Sıçrıyan kaplumbağa! — Miyana, seviyorum seni! — Geniş çam yaprakları! — Fıkırdıyan kazanlar!

Genç delikanlı hatıratının ilk sahifelerinde diyordu ki:

« — Sevdim! Bir deli gibi sevdim. Tropiğin balta girmemiş ormanlarında, yılanlarla sarmaş dolaş olan, aslanlarla döğüşen, kaplanlarla koyun koyuna yatan bir kız sevdim. Karacaları, geyikleri diri dırı parçalayıp bu yabani kız, bir dişi kaplandı sanki.

Onu ilk defa, tayyarem bozulup ta Afrikanın balta girmemiş bir ormanına indiğim zaman görmüştüm. Dişlerini bir asanın ensesine geçirmiş, zavallıyı cıyak cıyak inletiyordu. Bu müthiş manzara karşısında dimağım durdu. Gözlerim sarı bir dumanla doldu. Dizlerim titredi, tüylerim ayağa kalktı! Düşünmek istedim düşünemedim, şaşırmak istedim şaşıramadım, görmek istedim göremedim. Aslan bütün asaletile ayaklarının dibine devrildi, kızın...

Yaman kız, bir kaplumbağa gibi sıçradı ve sarmaşık dallarından yapılmış bir iple daldan dala uçarak, balta girmemiş ormanda kayboldu. Kendime geldiğim zaman, hâlâ tayyaremde baygın bir haldeydim. Karnım hayli acıkmıştı. Yiyecek aramak için ormana daldım. Yirmi otuz metre kadar yürüdükten sonra arkamdan gelen bir ses duydum:

— Seni şimdi bir geyik gibi kıtır kıtır yiyeceğim! Sonra bir kahkaha... Bir kadın sesiydi bu... Arkama döndüm. Bu uzun kumral saçlı, yeşil gözlü zenci, bana hiç te yabancı gelmiyordu. Onun, biraz evvel aslanla dövüşen yamyam kız olduğunu anladım. Yarabbi, ne güzel kadındı bu. Gözlerini çerçeveliyen siyah uzun kirpiklerinin arasından ürkek ürkek bakıyordu bana... Sonra belinden kamasını çekti ve üzerime doğru yürüdü. Dimağım zonkladı. Gözlerime sapsarı bir duman doldu. Düşünmek istedim düşünemedim, duymak istedim duyamadım, görmek istedim göremedim. Bayılıp kalmışım olduğum yerde...

*

Ay ışığı çam ağaçlarının geniş yapraklarını yarıdızlarken, dum. İki saat kadar böyle kalben baygın bir halde yatıyordum. Gözlerimi açıp uyandığım zaman ellerimin kollarımın bağlı olduğunu gördüm. Bir zenci kulübesinin içindeydim. Başucumda bir çift kedi gözü parlıyordu, sank... Tutuşan bir kıvılcım tanesi gibi pırıl pırıl yanan gözlerdi onlar. Omuzlarımdan tuttu ve kolları bir yılan gibi boynuma dolandı. Ağlıyordu:

— Beni affet, beni affet! diye inledi. Yanılmışım, meğer hayatımın yegâne erkeğini yemek istemişim. Seviyorum seni, dedi yamyam kız.

Gayri ihtiyarî kıpırdadı dudaklarım:

— Miyana!.. diye inledim. Sonra, elektrik düğmesini çevirerek kıymetli bir pırlanta gibi yanan avizeyi söndürdü. Pencezüne düşmüştü. Böylece kapkaranlık salonda onu daha güzel görüyordum. Yavaş yavaş ona yaklaştım. Kendimden geçmiş bir halde, ateşler içinde yanarak yamyam kızını kollarımın arasına aldım:

— Bırak, dye inledim, gözlerinden fışkıran ay ışığı gözlerimi parlatsın, dudaklarının alevi dudaklarımı yaksın.

— Korkuyorum! diye inledi. Kollarını açıp bana sarıldı. Dimağım çalışmıyordu. İçim yanıyordu. Gözlerimi limon sarısı bir duman kaplamıştı. Düşünmek istedim düşünemedim, duymak istedim duyamadım, görmek isetidm göremedim.

— Miyana, seviyorum seni! diye inledim.

*

Güneşin ilk ziyası pencereden içeri girerken, Miyana ile ben yorgun yorgun uyuyorduk. Çok harap ve perişandı o. Küçük bir güneş huzmesi alnında uçuşan saçlarına ninni söylüyordu. Beyaz bir tunç heykel gibi kollarımın arasında yatıyordu. Aradan on beş dakika geçmişti. Güneş yükseliyordu.. Birdenbire, tam-tam sesleri ile uyandık. Miyana:

— Eyvah! diye haykırdı. Muhakkak babam, benim seninle birlikte olduğumu anladı. Şimdi beni diri diri haşlıyacaklar.

Del gibi olmuştum. Kafam işlemiyordu. Onu kaybetmek ne feci idi benim için... Hemen telefona koştum. Polise haber verecektim. Numaraları ikişer üçer çevirdim. Fakat, çıkmıyordu bir cevap...

— Gördün mü? diye bağırdım. Telleri kesmişler!

O sırada gürültülü ayak sesleri kapıya doğru yaklaştı. Kapı bir yıldırım hiziyle açıldı ve yamyamlar etrafımızı sardı. En önde yaşlı zenci Miyananın babası idi. Kız, deli gibi bir çığlık kopardı ve baabsının dizlerine kapandı:

— Baba, beni effet!

— Benden merhamet isteme! Sen bizim ebedî düşmanlımız olan bu beyazla bir gece metres hayatı yaşadın. Kanunlarımızın emrettiği yerine gelecek. Seni diri diri haşlıyacağız!

— Hayır, hayır! diye inledim. Bu olamaz! Ben, seviyorum onu!

Vahşilerden bir kısmı onu bir kısmı beni kıskıvrak bağladılar ve kulübeden dışarı çıkardılar.

Meydanda büyük bir ateş yakılmıştı. Üzerinde bir kazan fıkır fıkır kaynıyordu. Davullar çalınıyor, zenciler çılgın gibi dansediyordu. Miyana:

— Elveda, sevgilim! diye inliyebildi.

Zenciler onu kazana doğru sürüklediler. O anda beynime bir ateş soktular sanki. Kalbim yanıyordu. Şaşırdım, çırpındım:

— Hayır, hayır!.. Bu olamaz! Ona acıyınız! Öldürmeyiniz onu! Günahtır, yazıktır! diye bağırdım. Zenciler onu bir şimşek hızı ile kazana attılar. Bir fonkurdama oldu. Sonra ince, kesik bir çığlık...

Gözlerimin içi kanarya sarısı bir dumanla doldu. Dimağım durdu. Dizlerim titredi. Düşünemedim, şaşırdım. Bağırmak istedim bağıramadım. Hıçkırıklar tıkıyordu boğazımı. İşte, ondan sonrasını bilmiyorum, hatırlamıyorum artık... Bayılıp kalmışım olduğum yerde!..»

Genç delikanlının hatıratının sonu burada bitiyordu.

Amcabey ve olaylar !..

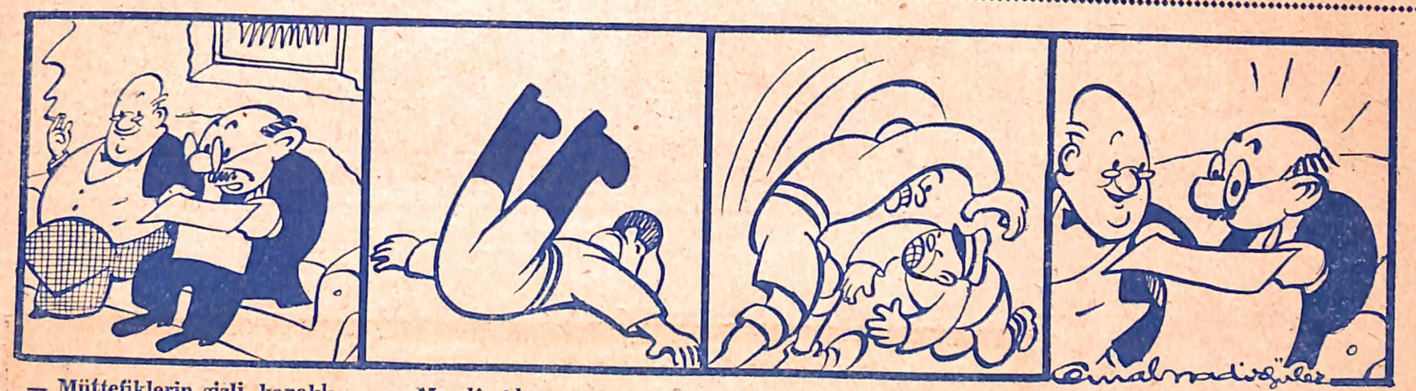

— Müttefiklerin gizli, kapaklı işleri pek yok Amcabey..

.. Meselâ, Almanın sırtını yere getirdikten sonra...

.. Japona yüklenirken ilk tecrübeden faydalanacaklarını söylüyorlar.

A. — Allah vere de Japonlar da korunma tecrübelerinden faydalanmıya kalkmasalar!..

TÜRKİYEDE RESİM

Güzel Sanatlar Akademisi profesörlerinden Nurullah Berk bu isimde yeni bir kitap neşretti. Sanat meraklılarının gerçekten merak ettikleri bu konu, Türk resim sanatının nereden gelip nereye gittiğini gösteren ve bu bahis etrafında bir çok delilleri bir araya toplıyan bir tetkik eseridir. 200 kuruş fiyatla satılmaktadır.

İnşallah bir anlayan daha çıkar da şu bizim Türk karikatürü hakkında da bir tetkik eseri yazar!

(Ankaradan devam)

kibriti tütünle beraber vermek istiyen bir tütüncünün dükkânı on beş gün kapanıverdi!.. 50 lira da paar cezası!..

Kibritsiz kalan Yahya Kemal,

«Kibrit olaydı bende
Dünyayı parlatırdım!»

demişti.

Üstat, tütüncülerin bu usullere baş vurdukları sıralarda bu mısraları kimbilir kaç kere okur!..

● Muammer Karaca ile Sadi Tek Ankarada temsillerine devam ediyorlar. İkisini de tanıyan bir arkadaş, bu iki ismi birbirine uygun bulmadı: — Muammerin soyadı Karaca değil, Düm olmalıydı, o zaman birbirine çok uygun olurdu, ilânlarda:

Muammer **D Ü M**
Sadi **T E K**

diye yazılırdı!» dedi.

● Bu hafta at yarışlarının çifte bahsinde ikinci ayağı «Hasba» kazandı. Bu bahiste, bu yüzden yananlar çok oldu. Bu cebi yanıklardan biri «Hasbanın yüzünden mahvoldum!» diye bağırıyordu. Bir bağrı yanık ona şu cevabı verdi: «Boşuna bağırma birader, bütün dünya Hasbadan şikâyetçi!..»

ANKARALI AMCA

CEMAL NADİR GÜLER'İN

En güzel bir karikatür serisi olan

DALKAVUK

Karikatür albümü

Gayet zarif bir şekilde basılmış olarak çıktı.

Kitapçılardan, gazetecilerden arayınız.

Bu, hem güldürücü, hem eğlendirici, hem düşündürücü eserin fiyatı 1 liradır. Numaarlı, imzalı ve sanatkârın fotuğrafile süslü, kuşe kâğıda basılmış olanlar 5 liradır.

(NEBİOĞLU YAYINEVİ. P. K. İst. : 644)

Sahibi : Sermet Muhtar ALUS
Neşriyat Müdürü: OSMAN N.
Cumhuriyet Matbaası İstanbul 1943

Amcabey

SİYASİ MİZAH MECMUASI

Sayı: 54

Tozdan, dumandan ferman okunmadığının resmidir!..